

2130 *Nadmorskie wydmy szare z murawą psammofilną z kocankami piaskowymi i jasińcem piaskowym (*Helichryso-Jasionetum litoralis* Libb.1940)

W skład siedliska wchodzi następujący typ objęty monitoringiem:

W regionie kontynentalnym

2130 – Nadmorskie wydmy szare z murawą psammofilną z kocankami piaskowymi i jasińcem piaskowym

Liczba i lokalizacja powierzchni monitoringowych

W ramach prac nad monitoringiem podstawowym w 2006 roku, przeprowadzono badania terenowe:

- W regionie kontynentalnym- prace na 11 stanowiskach, w 2 obszarach Natura 2000, przez 2 specjalistów (Jacek Herbich, Włodzimierz Mieńko) w miesiącach: wrzesień-październik 2006.

WYNIKI MONITORINGU

Powierzchnie zostały rozmieszczone w pasie wydm występujących w Zostojach: Mierzeja Sarbska i Białogóra. Znajdują się tu jedne z najlepiej zachowanych muraw psammofilnych występujących na nadmorskich wydmach szarych w całym swoim zasięgu występowania.

W ramach prac nad monitoringiem podstawowym w 2007 roku, przeprowadzono badania terenowe:

- W regionie kontynentalnym- prace na 6 stanowiskach, w 1 obszarze Natura 2000, przez 1 specjalistę (Małgorzata Braun) w miesiącach: wrzesień-październik 2007.

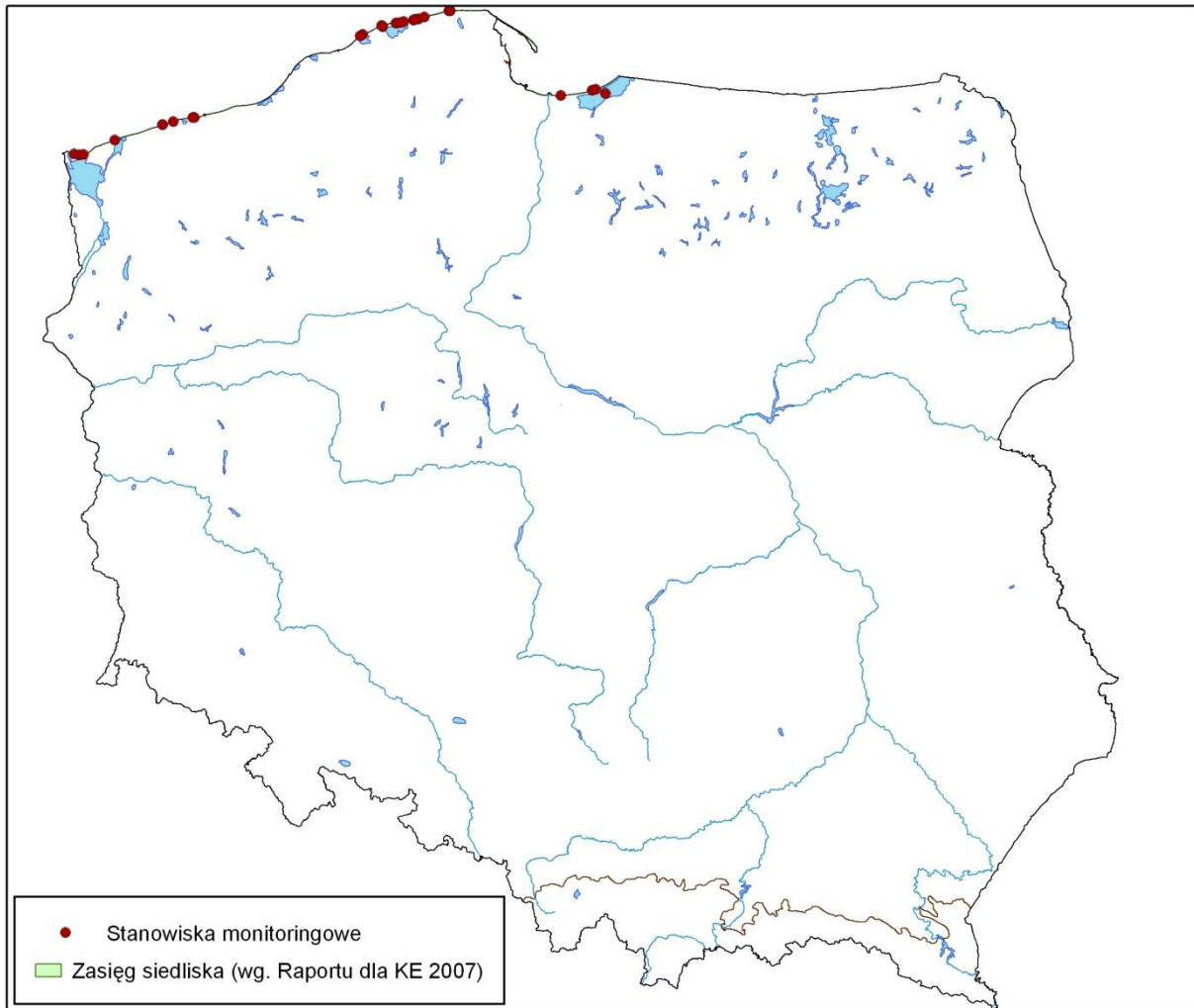
Powierzchnie zostały wybrane w Ostoi Słowińskiej, gdzie występują jedne z najlepiej zachowanych kompleksów wydm nadmorskich w całym zasięgu występowania

W ramach prac nad monitoringiem szczegółowym w 2007 roku, przeprowadzono badania terenowe:

- W regionie kontynentalnym- prace na 7 stanowiskach, w 2 obszarach Natura 2000 (Mierzeja Sarbska Białogóra), przez 2 specjalistów (Jacek Herbich, Włodzimierz Mieńko) w miesiącach: wrzesień-październik 2007.

W ramach prac nad monitoringiem szczegółowym (Ostoja Słowińska) i zintegrowanym (Wolin i Uznam, Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski, Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana) w 2008 roku, przeprowadzono badania terenowe

- W regionie kontynentalnym- prace na 13 stanowiskach, w 4 obszarach Natura 2000, przez 4 (Beata Bosiacka, Monika Myśliwy, Małgorzata Braun, Sebastian Nowakowski) specjalistów w miesiącach: czerwiec-sierpień 2008.

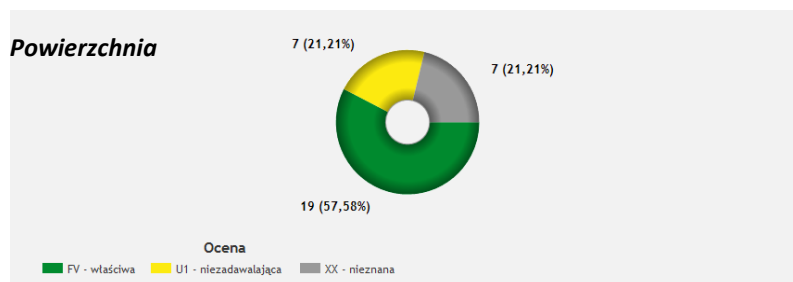

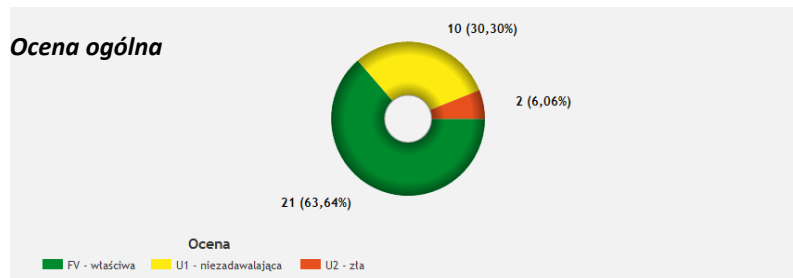
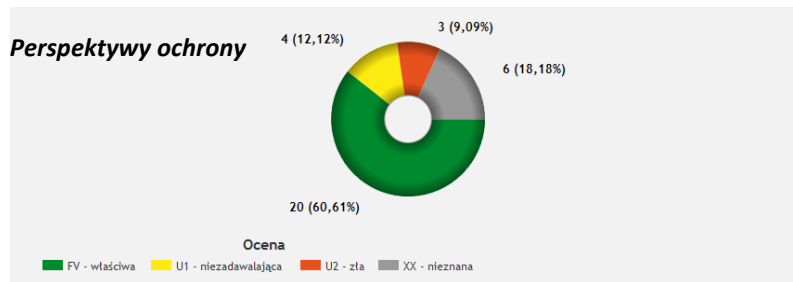
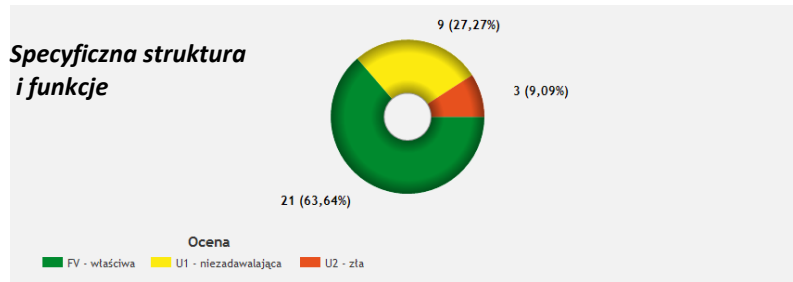
Uwagi o rozmieszczeniu i wyborze powierzchni badawczych

Rozmieszczenie monitorowanych stanowisk obejmuje główne miejsca występowania siedliska na wybrzeżu Bałtyku w pasie wydm nadmorskich od zachodu po wschodni zasięg występowania siedliska w Polsce. Wyniki mają służyć określeniu stanu wyjściowego siedliska, do porównań z badaniami, w przyszłym okresie monitoringowym.

Wyniki

REGION KONTYMENTALNY

Wynik ogólny i reprezentatywność badań terenowych:

Dotychczasowa ocena: **U2 (U1, U1, U2)**. Liczba badanych stanowisk jest **wystarczająca**, aby podać reprezentatywne wyniki dla regionu biogeograficznego. Wstępna ocena ogólna: **U1 (U1, U1, U1)**. Najgorzej oceniano parametr „specyficzna struktura i funkcja”. Wyniki badań terenowych wskazują więc na lepszy stan tego siedliska niż wcześniej przypuszczano. Perspektywy ochrony tego siedliska przyrodniczego w ramach obowiązującego prawa, w tym zasad ochrony obszarów Natura 2000 są dosyć dobre – na ok. 2/3 stanowisk oceniono je jako FV. Należy więc założyć, że po odpowiednim zabezpieczeniu pozostałych stanowisk – stan tego siedliska przyrodniczego powinien ulegać dalszej poprawie.

Spośród wskaźników specyficznej struktury i funkcji najgorzej oceniano: występowanie abrazji; obecność nalotu drzew i krzewów, zniszczenia mechaniczne.

Główne zagrożenia: naturalna działalność morza oraz działalność człowieka (zalesianie, podsiewanie, mechaniczne niszczenie siedlisk).

Wskazania ochronne: ochrona bierna jest najwłaściwszym typem ochrony. Brak jakiegokolwiek ingerencji w siedlisko powoduje zachowanie i trwanie ekosystemu przez długi czas.

MONITORING PODSTAWOWY W LATACH 2006 i 2007

Wskaźnik	Obszar i liczba stanowisk			Suma ocen
	Mierzeja Sarbska	Białogóra	Ostoja Słowińska	
	6	5	6	
1. Powierzchnia siedliska w obszarze	XX	U1	U1	U1-2 XX-1
2. Specyficzna struktura i funkcje w tym:	FV	FV	FV/U1	FV - 2 FV/U1-1
a) Gatunki charakterystyczne:	FV	FV	U1	FV - 2 U1-1
b) Gatunki inwazyjne i ekspansywne.	FV	FV	FV	FV -3
c) Obecność nalotu drzew i krzewów	FV	FV	FV	FV - 2
f) Gatunki nitrofilne	FV	FV	FV	FV - 3
e) Występowanie procesów eolicznych		FV	FV	FV - 2
g)Występowanie abrazji	FV	U1	FV	FV - 2 U1-1
h)Obecność krzewów i krzewinek	FV	FV	FV	FV - 3
Zniszczenia mechaniczne	FV	FV	FV	FV - 3
Perspektywy ochrony	FV	U1	FV/U1	FV - 1 FV/U1-1 U1-1
Ocena ogólna	FV	U1	FV/U1	FV - 1 FV/U1-1 U1-1

MONITORING SZCZEGÓŁOWY I ZINTEGROWANY W LATACH 2007 I 2008

Wskaźnik	Obszar i liczba stanowisk						Suma ocen
	Mierzeja Sarbska	Białogóra	Ostoja Słowińska	Wolin i Uznam	Trzbiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana	
	3	4	3	4	5	4	
1. Powierzchnia siedliska w obszarze	U1	U1	FV	FV/U1	U1	XX/U2	FV-1 FV/U1-1 U1-3 XX/U2-1
2. Specyficzna struktura i funkcje w tym:	FV	FV	FV	FV	U1	U2/XX	FV - 4 U1-1 U2/XX-1
a)Gatunki charakterystyczne	FV	FV	U1	FV	FV	FV	FV - 5 U1-1
b)Gatunki inwazyjne	FV	FV	FV	U1	U1	U2	FV -3 U1-2 U2-1
c)Gatunki ekspansywne roślin zielnych	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV-5 U1-1
d)Obecność nalotu drzew i krzewów	FV	FV	FV	U1	U1/U2	U1	FV - 3 U1-2 U1/U2-1
e)Gatunki nitrofilne	FV	FV	FV	FV	FV	U2/XX	FV - 5 U2/XX-1

WYNIKI MONITORINGU

f) Występowanie procesów eolicznych	FV	FV	FV	FV	FV	FV/XX	FV – 5 FV/XX-1
g) Występowanie abrazji	FV	U1	U1	FV	U1	FV	FV – 3 U1-3
h) Obecność krzewów i krzewinek	FV	FV	FV	FV	FV	U1	FV – 4 U1-1
i) Zniszczenia mechaniczne	FV	FV	U1	FV	FV	XX	FV – 4 U1-1 XX-1
Perspektywy ochrony	FV	U1	FV	FV	U1	FV/U1	FV – 3 FV/U1-1 U1-2
Ocena ogólna	FV	U1	FV	FV/U1	U1	XX	FV – 2 FV/U1-1 U1-2 XX-1

Analiza wyników - ocena stanu zachowania siedliska w kraju (w badanych obszarach)

Ogólny opis

Wydmy, w tym tzw. wydma szara, należą do dominujących typów polskiego wybrzeża. W sumie zajmują ok. 70% jego całej długości. Zespół z kocankami i jasiońcem to niska, zwarta murawa, pozbawiona wysokich traw tak charakterystycznych dla wydmy białej, z wyraźnym porostowo-mszystym kobiercem.

Wyróżniająca cechą całego zespołu jest również obecność podgatunków związanych z brzegiem Bałtyku: jastrzębiec baldaszkowy *Hieracium umbellatum* subsp. *dunense*, fiołek trójbarwny *Viola tricolor* subsp. *maritima*, bylica polna *Artemisia campestris* subsp. *sericea*, a z porostów płucnica darenkowata *Cetraria muricata*, chrobotek trocinkowaty *Cladonia scabriuscula*.

Zbiorowisko należy do układów ulegających dynamicznym zmianom (głównie fragmentacji i zaniku siedliska) pod wpływem czynników związanych z dynamiką brzegu morskiego ale w znacznej mierze dzięki oddziaływaniu człowieka: rozwój turystyki i rekreacji. Ocena ogólna monitorowanych płatów została określona jako niezadowalająca.

Rozmieszczenie na wybrzeżu Bałtyku.

Siedlisko 2130 w klasycznym układzie pasmowego ułożenia wałów wydmy naszego wybrzeża wstępuje za wałem tzw. wydmy białej, generalnie wzdłuż całego wydmy brzegu Bałtyku. Jego szerokość wynosi od kilku do ponad 100m (w środkowym zasięgu występowania Mierzeja Łebska i Mierzeja Sarbska). Powierzchnia siedliska nie jest regularna, warunkiem jest szerokość pasa wydmy, często w pobliżu miejscowości zachowują się jedynie fragmenty siedliska i postacie zdegradowane. Monitoring stanu zachowania siedliska został zlokalizowany w 6 Ostojach Natura 2000.

Główne zagrożenia

Przeprowadzony monitoring przyrodniczy wskazuje iż siedlisko wydm szarych jest w stanie niezadowolającym/zły. Głównymi przyczynami jest naturalna działalność morza oraz działalność człowieka (zalesianie, podsiewanie, mechaniczne niszczenie siedlisk).

Badane siedliska położone są w obszarach Natura 2000 na terenach: Parku Narodowego, Parków Krajobrazowych, Rezerwatu Przyrody, Pasa Technicznego Urzędu Morskiego.

Wymogi ochronne

Ochrona bierna jest najważniejszym typem ochrony. Brak jakiegokolwiek ingerencji w siedlisko powoduje zachowanie i trwanie ekosystemu przez długi czas. Konieczne są częstsze kontrole przestrzegania przepisów zabraniających chodzenia po wydmach. Niezbędne są konsultacje i zacieśniona współpraca z Urzędem Morskim, gospodarzem Pasa Technicznego w celu jak najbardziej efektywnych działań na rzecz trwałego zachowania priorytetowego siedliska przyrodniczego.

Ocena stanu zagrożeń i czynników wpływających na stan siedliska

Kod i rodzaj oddziaływania	Obszar i liczba stanowisk					
	Mierzeja Sarbska	Białogóra	Ostoja Słowińska	Wolin i Uznam	Trzbiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski	Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana
	3	4	3	4	5	4
161 zalesianie		A		B-	B-	
501 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe			C-	C-	C-	
622 turystyka piesza			C-			
700 Zanieczyszczenia		C -				
720 wydeptywanie turystyka piesza	C -	C -	C -			
790 stabilizacja przez wykładanie chrustu	C-					
900 erozja (zagrożenie potencjalne)	A -	A-	C -			
990 abrazja			B-			
Inne- odpady/952	C -		C -			
Inne-wysiewanie kostrzewy czerwonej	B -					

Syntetyczny opis oddziaływań

Spśród czynników antropogenicznych i biotycznych wpływających lub mogących mieć wpływ na stan siedliska do najistotniejszych zaliczyć należy:

- Status ochrony prawnej daje większą pewność zachowania siedliska w stanie właściwym (ograniczanie zalesianie, podsiewania, egzekwowanie zakazów zabraniających niszczenia wydm)

WYNIKI MONITORINGU

- Rozwój infrastruktury turystycznej w miejscowościach nadmorskich zwiększa penetrację obszarów przybrzeżnych, powodując ich fragmentację i niszczenie mechaniczne,
- Naturalne procesy np. abrazji, erozji wietrznej powodują zmniejszanie się powierzchni siedliska.